

Logopēda 15 padomi vecākiem

1. Runas attīstību veicinās „agra” atteikšanās no knupīša lietošanas. Knupītis ir nekaitīgs pirmajā dzīves gadā. Taču tā ilga lietošana var kaitēt, jo zobi un mēle ieņem nepareizu stāvokli mutē. Kā rezultātā veidojas nepareizs sakodiens, un cietīs arī skaņu izruna.
2. Runas attīstību veicinās pāreja uz cietu barību, kas stiprinās žokļu, mēles muskuļus.
3. Komentējiet jebkuru situāciju vai darbību. Jau no dzimšanas mazulis uztver apkārtējās vides skaņas, kā arī cilvēka runu, īpaši mātes. Arī tad, ja Jūs pēc dabas esat mazrunīgi, runājiet ar bērnu! Nepietiekama komunikācija un saskarsme var būt par iemeslu runas attīstības aizturei.
4. Cieniet bērna centienus runāt! Aktīvie pieaugušie bērna vietā pajautā, atbild, izdara. Dodiet iespēju bērnam pašam runāt, pajautāt, atbildēt uz jautājumu, un uzklausiet viņu!
5. Runājot skatieties bērnam acīs! Īpaši svarīgi tas ir tad, ja Jūsu bērns ir ļoti aktīvs un visu laiku ir kustībā.
6. Neatdariniet bērna runu! Bērns pieaugušo runu uztver kā pareizu. Ja bērna runu nepārtraukti atdarināsiet, tad bērns tā arī runās.
7. Neskaidra runa bērnam var parādīties arī tad, ja pieaugušie runā ļoti ātrā tempā. Bērns vienkārši nespēj saklausīt vārdus vai frāzi. Pieaugušo runa kļūst par bērnam neuztveramu „skaņu putru”. Sākumā cieš runas sapratne, jo bērns neuztver Jūsu runu, bet pēc tam sāk runāt neskaidri, norauj vārdu galotnes un vārdus teikumā. Iespējama arī stostīšanās rašanās, jo bērns cenšas atdarināt pieaugušo paātrināto runas tempu. Tādēļ runājiet ritmiski un skaidri!
8. Runas attīstību veicinās emocionāla pasaku stāstīšana ar pavadošām kustībām. Piemēram, kā lec zaķis, kā piezogas lapsa, u.c. Starptautiski pētījumi pierāda, ka kopīga grāmatu lasīšana no 3 gadu vecuma un stāstu stāstīšana ietekmē bērnu lasītprasmes sasniegumus skolas vecumā.
9. Veltiet un pievērsiet uzmanību vispārējai un roku motorikas attīstībai. Centri, kas smadzenēs atbild par kustībām un runu, ir savā starpā cieši saistīti. Tādēļ, ja „strādās” roka, tad tiks stimulēts runas centrs.
10. Zīmēšana uz vertikālas virsmas (tapešu rullis, kas piestiprināts pie durvīm) ar abām rokām vienlaicīgi, stimulēs abu galvas smadzeņu pusložu darbību. Zīmējam un komentējam, piemēram, „mēs zīmējam lietutiņu – pak, pak, pak”.
11. Sekojiet līdz bērna fiziskajai un psihiskajai veselībai. Bieži slimojošie un emocionāli nenoturīgie bērni, biežāk ir pakļauti runas traucējumiem. Svarīga ir labvēlīga attieksme ģimenē, pozitīvas emocijas un norūdišanās.

12. Iekārtojiet dienasgrāmatu, kurā atzīmēt bērna runas attīstības gaitu – pierakstiet, cik vārdus bērns saprot, kādus izrunā.
13. Esiet pacietīgi un uzmanīgi! Ja bērns nepareizi izrunā kādu no skaņām, tad nesmejieties par to, neatkārtojiet nepareizo skaņu izrunu. Rosiniet bērnu paklausīties pareizo skaņas izrunu un atkārtot to, protams tikai tad, ja bērns to spēj un var!
14. Paplašiniet bērna vārdu krājumu. Bērns to apgūst divos posmos: vispirms runu un valodu saprot (pasīvais vārdu krājums), un tikai tad runā (aktīvais vārdu krājums). Jo vairāk Jūs paplašināsiet bērna pasīvo vārdu krājumu (saprātnes līmenī), jo ātrāk ir iespējams aktīvās runas „sprādziens”.
15. Atcerieties, ka tikai Jūs varat palīdzēt bērnam harmoniski attīstīties! Neaizmirsties priecāties par bērna sasniegumiem, biežāk uzslavējiet savu bērnu!

Materiālu sagatavoja logopēde Diana Sproģe